

τινὸν μέλος ψάλλεται εἰς $\frac{4}{4}$ κατὰ τὴν ἐπομένην ῥυθμικὴν διαίρεσιν :

Ευ αγ γε] λι : ι : ι] ζου ου ου] γη η χα]
ρα αν με ε] γα α α] λη ην

μετεβλήθη εἰς :

Ευ αγ γε] λι : ι : ι] ζου] ου γη η χα] α ρα αν με]
ε γα α α] α λην.

Υστερον ἀπὸ αὐτό, ἐννοεῖται εὐκόλως, ὅτι περὶ ἀποδόσεως τῆς ἐννοίας οὐδεὶς δύναται νὰ γίνῃ λόγος. Ἐν τῇ μουσικῇ αὐτῇ δὲν γνωρίζει τις τί περισσότερο νὰ θαυμάσῃ, τὸν βυζαντινὸν μουσικὸν διὰ τὴν ὑπερβολικὴν του ὀλιγάρκειαν καὶ τὴν καλὴν του θέλησιν εἰς τὸ νὰ εὐρίσκη τὰς μελωδίας του καλῶς ἡρμονισμένας, ἢ τὸν ἀρμονιστὴν διὰ τὸ θάρρος του εἰς τὸ νὰ ἀρμονίσῃ μελωδίαν τὴν ὁποίαν δὲν ἠσθάνετο, ἢ ἀμφοτέρους, διότι κατώρθωσαν νὰ συνεργασθῶσιν, ἐνῶ συνεννοοῦντο τόσον ἀτελῶς. Ἐν πάσῃ περιπτώσει πονεῖ τις ἀμφοτέρους διὰ τὸ μέγεθος τῆς ἀνωφελοῦς ἐργασίας, τὴν ὁποίαν παρήγαγον.

Εἶνε καιρὸς νομίζω νὰ ἐννοήσωμεν τὸ ἀνωφελὲς τῶν τοιοῦτου εἶδους ἐργασιῶν, νὰ καθορίσωμεν σαφέστερον τὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκωμεν καὶ νὰ ἐκλέξωμεν ἐπιτυχεστέρων τὰ πρὸς τοῦτο μέσα. Κατ' ἐμὲ δὲν βλάπτει τις τόσον, οὔτε ἀπομακρύνεται τόσον τοῦ σκοποῦ, γράφων καὶ ἐκτελών μουσικὴν εἰς τὸ καθαρὸν εὐρωπαϊκὸν ὕψος, ὅσον βλάπτει ὁ ἐργαζόμενος ἐπὶ τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς, χωρὶς νὰ ἔχη τὸ κεφαλαῖωδες προσὸν διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην, τὸ αἰσθημα τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς, τὸ ὁποῖον ἀποκτάται, ὅπως καὶ διὰ κάθε ἄλλον κλάδον καλλιτεχνίας, διὰ μακρᾶς ἐν αὐτῇ ἀνατροφῆς. Ἡ τοιαύτη ἐργασία ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα νὰ κακοσυνιστᾷ τὴν βυζαντινὴν μουσικὴν, νὰ ἐνισχύῃ εἰς τὸ κοινὸν τὴν ἰδέαν περὶ τῆς μηδαμινότητος αὐτῆς, νὰ ἀποτρέπη τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ὑπὲρ αὐτῆς μεριμνῶντων, καὶ νὰ δίδῃ ἀσφαλῆ καὶ δικαίαν λαβὴν εἰς τὴν κατὰ τῆς τετραφωνίας ἐχθρικὴν στάσιν τῆς διοικήσεως.

ΣΤΑΜ. Δ. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ

Ἡ σειρά τῶν ἄρθρων, τὰ ὁποῖα ὑπὸ τὸν τίτλον « Ἀνὰ τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα » ἀργόμεθα σήμερον δημοσιεύοντες, ὀφείλονται εἰς τὸν κάλλιον ἀνδρὸς διαπρέποντος ἐν τῇ ἀρχαιολογικῇ ἐπιστήμῃ, ἀποκαλύπτοντος δὲ διὰ τούτων καὶ προσόντα χαριτωμένου ἐκκληϊκευτοῦ, διδάσκοντος ἀκόπως καὶ τερπνῶς, ὡς θὰ κρίνωσιν ἀμέσως οἱ ἀναγνώσται τῆς « Εἰκονογραφημένης Ἑστίας ».

Σ. τ. Δ.

ΑΝΑ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ἡ Ἠγησώ. — Ὁ Δεξιλέως.

Ἀμφοτέραι αἱ εἰκόνες μᾶς φέρουσι διὰ τῆς φαντασίας εἰς τὸν ἔξω Κεραμεϊκόν, τὸ κάλλιστον τῆς ἀρχαίας πόλεως προάστειον κατὰ τὸν Θουκυδίδην. Κάλιστον ἦτο τότε ἀληθῶς τὸ προάστειον καὶ πᾶσα ἢ πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Πλάτωνος ἀγρούσα

κεκοσμημένη καὶ αὕτη κατὰ τὸν Παυσανίαν δι' ἐπιτυμβίων στηλῶν πολλῶν ἐννοεῖται ὁμοίων ἐκεῖναις, ὧν παρατίθενται αἱ εἰκόνες. Ἡλλαξάν φεῦ οἱ καιροὶ καὶ σήμερον καὶ αὐτὸς ὁ περὶ τὴν Ἁγίαν Τριάδα χώρος δὲν κατωρθώθη ὅχι νὰ ἐπανακτῆσθῇ τὴν ἀρχαίαν αὐτοῦ λαμπρότητα, τοῦτο θὰ ἦτο ἀνέφικτον, ἀλλὰ νὰ παρέχῃ τοῦλάχιστον εὐπρεπῆ τὴν ὄψιν καὶ ἀξίαν ὁπωςδήποτε τῶν μνημείων, ἃ κατὰ χώραν ἔτι ἐκεῖ εὐρηθῶσι καὶ ἐκεῖ πρέπει καὶ νὰ μένωσιν. Ἄλλ' ἐπὶ τὰς εἰκόνας. Ἠγησὼ Προξένου εἶνε ἐπιγεγραμμένον ἐπὶ τῆς στήλης εἰκονίζουσης Ἀθηναίαν δέσποιναν τοῦ τέλους τοῦ 5ου π. Χ. αἰῶνος ἀποθανούσαν καὶ ἐκεῖ ταφεῖσαν. Τίς ἤγειρε τὴν στήλην; ἀνὴρ τὸ κάλλος αὐτῆς θρηῶν ἢ πατὴρ τὴν χαρὰν τοῦ οἴκου του ἀπολέσας; ὁ λίθος δὲν μᾶς τὸ λέγει. Ἀλλὰ πόσα ἄλλα πράγματα μᾶς λέγει ὁ λίθος, καίπερ καθ' ἑαυτὸν ἄφρων; Καὶ πρῶτιστα πάντων ὁ-

πόσον ἰλαρὰν ἐννοίαν τοῦ θανάτου εἶχον ἢ ἤθελον τοῦλάχιστον νὰ ἔχωσιν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι (καίπερ μὴ ὄντες χριστιανοί) οἷτινες ἴδρουν εἰς τοὺς προσφιλεῖς των νεκροὺς τοιαῦτα σήματα. Ἡ θανούσα δέσποινα εἰκονίζεται, ἐν τῷ δωματίῳ της (τοῦτο δηλοῖ τὸ σχῆμα τοῦ μνημείου, ὅτι ἐν οἴκῳ συμβαίνουσι τὰ γινόμενα) καθημένη ἐπὶ τῆς πολυθρόνας της, φοροῦσα τὸν ἡμιχειρίδωτον ποδήρη χιτῶνά της καὶ ἐπ' αὐτὸν τὸ περιβλημα, ἦτοι τὸ ἱμάτιον, ὡς ἡ μόδα τοῦ καιροῦ της ἀπῆτει καὶ κτενισμένη ἤδη, κτένισμα ἀληθῶς περισσῶς φιλάρεσκον ὅπισθεν μέρος τῆς κόμης συγκρατεῖται ὑπὸ κεκρυφάλου ἔμπροσθεν διηρημένη εἰς τρεῖς σειρὰς συγκρατεῖται ὑπὸ τριῶν ταινιῶν εἰς τὰ ὦτα ἀποληγουσῶν ἐκάλυπτε δὲ τὸ πλεῖστον τῆς κεφαλῆς, ὡς φαίνεται, λεπτὸν ἀραχνοειδὲς ὕφασμα. Ἄλλ' ὁ καλλωπισμὸς της δὲν εἶχε τελειώσῃ, ἔλειπον τὰ κοσμήματα καὶ ἰδοὺ ἔρχεται ἡ θεραπαινὶς χειριδωτὸν αὕτη φοροῦσα χιτῶνα, πέδιλα εἰς τοὺς πόδας καὶ τὴν κόμην εἰς κεκρύ-

φαλον ἀόρατον ἔχουσα καὶ προσάγει τῇ δεσποίνῃ της τὸ κιβώτιον, ἐν ᾧ τὰ διάφορα κοσμήματα φυλάσσονται, ὅπως ἐκλέξη καὶ κοσμηθῆ δι' αὐτῶν. Ἡ Ἠγησώ φαίνεται ὅτι ἔλαβέ τι ἐκ τοῦ ἀνοικτοῦ κιβωτιδίου, ὄρμον τινὰ ἴσως, ὃν καὶ κρατεῖ διὰ τῶν ἄκρων δακτύλων τῶν χειρῶν καὶ τὸν παρατηρεῖ σύννου. Ἐπὶ τοῦ λίθου δὲν φαίνεται τί ἦτο τὸ ληφθέν, διότι ἐδηλοῦτο διὰ γραφῆς μόνον καὶ ἀπεσβέσθη καὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος μᾶς ἔφερον ἐδῶ, μὴ λησμονώμεν ὅτι τὰ πλαστικὰ τῶν ἀρχαίων ἔργα ἔφερον καὶ χρώματα, ἦσαν δηλ. καὶ διὰ χρωμάτων συμπεπληρωμένα· παράδειγμα τὰ ἐν Ἀκροπόλει μάλιστα ἐσχάτως ἀποκαλυφθέντα ἀγάλματα καὶ αἱ Ταναγραῖαι κόραι. Ἐν τῷ βλέμματι τῆς Ἠγησοῦς ὑπάρχει ἐλαφρὰ τις μελαγχολία· ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ αἰδήμον καὶ σεβασμοῦ πλήρες βλέμμα τῆς θεραπαινίδος ἐνέχει τι τὸ μελαγχολικὸν καὶ ἐν γένει τὰ πρόσωπα ἀμφοτέρων εἶνε σύννοα καὶ σοβαρὰ· ἀλλὰ τόσον μόνον· Ἄλλ' ὅποια πρόσωπα, τὸ τῆς Ἠγησοῦς μάλιστα! Ὅποια καὶ ὁπόση ζωὴ εἰς τὸν ἄψυχον καθ' ἑαυτὸν λίθον! κυττάξατε τοὺς βραχιονὰς της καὶ τὰς χεῖράς της καὶ ἂν δύνασθε μὴ τὰς ζηλεύσατε· καὶ τὸ ὄλον ἄλλο σῶμά της καὶ τὸ σφριγῶν στήθος καὶ οἱ πόδες της; Ἡμπορεῖ νὰ ἦτο ὄντως ὠραία καὶ ἡ θανούσα, ἧς τὸν τάφον κοσμεῖ καὶ νῦν ἔτι ὁ λίθος, ἀλλὰ βεβαίως ὁ τεχνίτης ἔδωκεν αὐτῷ τὸ ἰδανικὸν ἐκεῖνο κάλλος, ὅπερ μόνον τῶν χρόνων ἐκείνων ἢ τέχνη ἠδύνατο νὰ δίδῃ καὶ εἰς ἔργα ἀκόμη, ἄπερ δὲν ἔμελλον νὰ κοσμήσωσι θεῶν ἢ ἥρωων ναοὺς, ἀλλὰ καὶ ἀπλῶν θνητῶν τάφους. Ὅσοι τῶν ἀναγνώστων τῆς *Εἰκ. Ἑστίας* κατοικεῖτε ἐν Ἀθήναις καὶ ἀπαξ τοῦ μηνὸς τοῦλάχιστον δὲν προσέρχεσθε εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα νὰ θαυμάσητε τὴν Ἠγησώ τοῦ Προξένου, χάνετε μίαν ἀπόλαυσιν. Δὲν ἔχετε ἀνάγκην ἐξηγητοῦ· οἱ λίθοι ὅταν κατ' ἐπανάληψιν τοὺς ἴδητε, θὰ ὀμιλήσωσι μόνον των. Ἡ Ἠγησώ μάλιστα ἐκ τῆς πρώτης ἐπισκέψεως θὰ παραμένῃ εἰς τὴν μνήμην σας ἀνεξάλειπτος. Ὁ τεχνίτης της ἦν δαιμόνιος. Ὅσοι μάλιστα εἴσθε φιλάρεσκοι . . . ἀλλ' ὅχι ἡ σκέψις εἶναι ἀνάρμοστος καὶ δὲν πρέπει νὰ τὴν γράψω. Ὅχι, τὴν Ἠγησώ προσέρχεσθε νὰ τὴν βλέπητε ἵνα οὕτω ζῆτε διὰ τῆς φαντασίας τοῦλάχιστον εἰς τοὺς καλοὺς ἐκείνους χρόνους, καθ' οὓς ὑπῆρχον τεχνίται δυνάμενοι διὰ τῆς σμίλης των τὸν ἄψυχον λίθον νὰ μεταβάλλωσιν εἰς ἔμψυχα εἰκονίσματα, δι' αὐτῶν δὲ γαλήνην καὶ ἡρεμίαν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ θεατοῦ νὰ ἐμβάλλωσιν. Ἐν τῷ αὐτῷ Κεραμεϊκῷ ἀνάκειται καὶ τὸ ἕτερον ἔργον, οὗ ἡ *Εἰκ. Ἑστία* παρέχει τοῖς ἀναγνώσταις της ἐπιεικῶς καλὴν εἰκόνα. Αὐτὸς ὁ λίθος μᾶς διδάσκει περὶ τοῦ νεανίου, ὃν εἰκονίζει ἡ στήλη, πλεῖονα ἢ ὁ τῆς Ἠγησοῦς. Δεξιλέως υἱὸς τοῦ Λυσανίου Θεορίκιος, ἐγεννήθη ἐπὶ ἄρχοντος Τεισάνδρου (414 π. Χ.) καὶ ἀπέθανεν ἐπὶ ἄρχοντος Εὐβουλίδου (394) μετ' ἄλλων τες-

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Οί 12 μήνες: Φεβρουάριος, εικών υπό Στεφάνου Ξενοπούλου, ποίημα υπό Κωστή Παλαμά.
 Τὸ Ὀκταήμερον, ὑπὸ Γρ. Ξ.
 Σκέψεις ἐπὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, ὑπὸ Στ. Δ. Σταματιάδου.
 Ἄνα τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα: Ἡ Ἥγησώ, ὁ Δεξιλέως (μετ' εἰκόνων), ὑπὸ Δ. Φ.
 Λόγια τῆς πλώρης: Κακοσημαδιά, διήγημα ὑπὸ Ἀνδρέα Κορναβίτσα.
 Σὲ μιᾶν Ἑβραία, συννέτο ὑπὸ Στ. Μαρξτόκη.
 Ὀνειρον καὶ ζωῆ, διήγημα Μαυρικίου Γιουκάι, μετ' εἰκόνων, μετάφρ. Ν. Ἐπ.
 Ζητήματα καὶ Ἐρωτήσεις. — Ἡ Ἀλληλογραφία μας. — Χρονικά.

Εἰς τὸ προδεχές: Ἐν δρόμῳ (μετ' εἰκόνων) ὑπὸ Γ. Τυπάλδου Κοζάκη. — Ποίησις καὶ πεζότης, διήγημα τοῦ τσέχου ποιητοῦ Γιαροσλάβ Φριχλίκη. — Ὑπὸ τὴν γέφυραν, στρατιωτικὸν διήγημα ὑπὸ Ἡλ. Σταύρου. — Τὸ τραγί, ὁ σκύλος μου ποιήματα ὑπὸ Ἀλεξ. Πάλλη κτλ. κτλ.

Αἱ ἐπιστολαὶ καὶ ἐν γένει πᾶν τὸ ἀφορῶν τὴν «Εἰκονογραφημένην Ἑστίαν»:
 Πρὸς τὸν κύριον ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΝ, διευθυντὴν τῆς «Εἰκονογραφημένης Ἑστίας» Ἀθήνας.

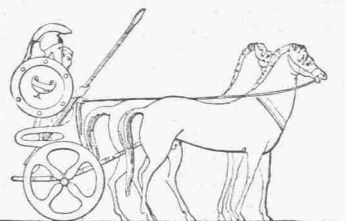
σάρων συστρατιωτῶν του ἐν ταῖς περὶ Κόρινθον μάχαις. Μόλις εἶχε τελειώσει ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος καὶ ἡ ταπεινωθεῖσα πόλις τῶν Ἀθηνῶν ἤρχισε καὶ αὖθις νάναλαμβάνη διὰ τῶν ἀνδρείων τῆς τέκνων τὴν πρῶν ἐν τῷ τότε κόσμῳ θέσιν τῆς. Καὶ δικαίως ἐνόσφει εἶχε τέκνα οἷος ὁ εἰκοσαετής Δεξιλέως τὴν πάτριον ἀρετὴν μὴ λησμονοῦντα ἠδύνατο νάναθάλη ὡς καὶ τῶ ὄντι ἀνάβαλεν. Οὐαὶ εἰς τὰ ἔθνη τὰ ἀπόλεμα, οὐαὶ εἰς τοὺς λαοὺς, εἰς οὓς ἐσβέσθη ὁ πρὸς τὴν πολεμικὴν δόξαν ἔρωσ καὶ οἱ ὅποιοι ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν δὲν λαμβάνουν ἀφορμὴν νάνεγειρωσι μνημεῖα, οἷον τὸ τοῦ Δεξιλέω. Ὁ νεανίας εἰκονίζεται διαπερῶν τῷ δόρατι χαμαὶ ἤδη πετόντα ἐχθρόν. Τὸ δόρυ πραγματικόν ὄν ἢ χάλκινον ἐξέλιπεν ἐπίσης χάλκινος ἦν καὶ ὁ στέφωρ τοῦ νεανίου τὴν κεφαλὴν στέφανος, καὶ ὅστις συνεκρατεῖτο ἐκεῖ τεχνικῶς καὶ πρὸς τοῦτο ἐχρησίμευον αἱ ὑπάρχουσαι ὀπαί. Τὰ ἡνία τοῦ ἵππου ἦσαν ἐπίσης ἔσως μετάλλινα ὡς καὶ τὸ ξίφος. Ἐφόρει δὲ ἀκόμη ὁ νεανίας, ὅ,τι συνήθως οἱ ἵππεῖς, μάλιστα ἐφόρουσ τότε, βραχῶν χιτῶνα καὶ χλαμύδα, ἧτις ὑπὸ τοῦ ἀνέμου κολποῦται ὀπισθεν τῶν νώτων του δίκην ἰστίου πλοίου. Ὁ γλύψας αὐτὸν τεχνίτης ἦτο ἀντάξιός του ποιήσαντος τὸ τῆς Ἥγησοῦς μνημεῖον, εἰς τὴν Σχολὴν τοῦ Φειδίου καὶ αὐτὸς παιδευθεὶς καὶ ἀνατραφεὶς μαρτυροῦσι τοῦτο σαφῶς ἢ φυσικῶς μὲν

καὶ ἀβίαστος, ἀλλὰ συγχρόνως σταθερὰ καὶ ἀσφαλὲς στάσις τοῦ ἀναβάτου ἐπὶ τοῦ θυμοειδοῦς ἵππου τοῦ πρὸς τὰ πρόσω θέλοντος νὰ βαδίση, σταθερᾶ δὲ τῆ ἀριστερᾶ χειρὶ ἀναχαιτιζομένου καὶ ἡ ὑπὸ τὰς ὀπλάς του καταπατοῦντος ἤδη τὸν ἐχθρόν καὶ ἡ ρώμη τῆς τὸ δόρυ παλλούσης δεξιᾶς καὶ ἐν γένει ἡ τοῦ ὅλου νεανικοῦ σώματος διάπλασις ἀνταξία ὄντως τῆς τῶν ἵππεων τῆς ζωοφόρου τοῦ Παρθενῶνος· ἀλλὰ καὶ ὁ χαμαὶ πεσὼν ἐχθρὸς εἰκονίζεται ἀντάξιός του ἐπίππου ἀντιπάλου του· πεσὼν προσπαθεῖ νὰ ἐρεισθῆ ἐπὶ τῆς ἀσπίδος καὶ νάνασηκωθῆ τῆ δεξιᾶ τὸ ξίφος εἰσέτι κρατῶν ὅτι παλαίει πρὸς βέβαιον θάνατον τὸ αἰσθάνεται καὶ τοῦτο μαρτυρεῖ σαφῶς αὐτὴ ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου του· ἀλλὰ δὲν ἀπελπίζει, προσπαθεῖ νάνεγερθῆ, νὰ παλαίση ἀκόμη καὶ τῶν μῶνων του ἢ διάπλασις τοῦ ἀριστεροῦ ἰδία ποδὸς ἐν τῇ προσπαθείᾳ του ταύτῃ

εἶναι τι ἀληθῶς ὠραῖον· ὁ ἄψυχος λίθος ἔλαβε καὶ ἐν τούτῳ τῷ ἔργῳ ὑπὸ τὴν σμίλην τοῦ ἐργασθέντος αὐτὸ ζῶν· οἴκοθεν δ' ἐννοεῖται ὅτι ζωηρότερον ἔτι καθίστα τὸ ἔργον ὁ χρωματισμὸς τὸ πάλαι· αὐτὴ ἡ κόμη τοῦ Δεξιλέω μόνον τῷ χρώματι ἐδηλοῦτο. Ἀξίζει λοιπὸν καὶ ὁ Δεξιλέως συγχὰ νὰ τὸν ἐπισκέψησθε, ὡ εὐτυχεῖς κάτοικοι τῶν Ἀθηνῶν καὶ νὰ τὸν θαυμάζητε. Οἱ ἀξιωματικοὶ μας μάλιστα, οὓς ἀδοξοὶ χρόνοι ἐμάραναν, συχνὰ διερχόμενοι ἐκεῖθεν ἄς σταματῶσιν ἐπ' ὀλίγον πρὸ τοῦ Ἀθηναίου νεανίου καὶ ἄς ζῶσι καὶ αὐτοὶ διὰ τῆς φαντασίας τοῦλάχιστον εἰς καλλιτέρους τῶν σημερινῶν χρόνους.

Δ. Φ.

ΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΛΩΡΗΣ

ΚΑΚΟΣΗΜΑΔΙΑ¹

Ἄλλὰ καὶ τῆς σπηλιάδες αὐτὲς ἄρχισε νὰ τῆς αἰσθάνεται ἡ θάλασσα καὶ τὰ πανιά μας νὰ πέρνουν γεμάτα καὶ νὰ δυναμώνη τὸ δρόμο του τὸ πλεούμενο. Ὁ Μπαρμπατρίμης ὁ ναύκληρος ποῦ ἀκολουθοῦσε ἀπ' ὦρα τότε συλλογισμένος τὸ χτίσιμο τοῦ τέμπλου κ' ἐγύριζε ζερβόδεξα τὸ μάτι, σὰν σκυλὶ κυνηγάρικο ποῦ μυρίζεται στὸν ἀέρα τ' ἀχάρια τοῦ κυνηγιοῦ, εἶπεν ἔξαφνα τοῦ καπετάνιου.

— Καπετὰν Κρεμύδα, θὰ μᾶς βγάλη ἀέρα ὁ Νότος· λέω νὰ πάρουμε κάτω λίγα πανιά.

Ἄλλ' ὁ καπετὰν Κρεμύδας, ἀφαιρεμένος στὸ πουλὶ ποῦ δὲν ἔπαυε κλωθογυρίζοντας τὴ γολέτα, λὲς κ' ἤθελε νὰ τὴν σύρῃ στὸν ὄλεθρο, εἶπεν ἀδιάφορος.

— Μπα· καλοκαιρινὸς εἶνε· ἄς το κι' ἄς πάει...

Ὁ καπετάνιος ἦταν ἀγαθὸς ἄνθρωπος· παιδὶ μονάχο. Μακρὰ ὅμως νὰ μὴ τὸν θυμώσῃ· τὸν θυμώσῃ· φεύγα ἀπὸ κοντὰ του· ἴδιος βοριάς στις πρώτες του ἡμέρες γίνεται· τρέχα νὰ ἐμπῆς στὸ λιμνοστάσι γιατί φίδι ποῦ σ' ἔφαγε! Τώρα ἐθύμωσε μὲ τὸ πουλὶ καὶ ἄλλο δὲν ἔβλεπε μπροστά του. Ἐβάλλθηκε ἢ νὰ τὸ σκοτώσῃ ἢ νὰ μὴ φύγῃ ἀποκεῖ.

— Ἄν δὲ σοῦ πιῶ τὸ αἷμα, νὰ μὴ μὲ εἰποῦν καπετὰν Κρεμύδα, εἶπε σιάζοντας χάμω τὸν κόκκινον σκούφο του μὲ μανία.

Ἄλλαξε ἀμέσως τὸ καφούλι τῆς τσάγκρας, ἔφτιασε τὴν ἀβιζώτη καὶ δίνοντας τὸ τιμόνι στὸν ναύκληρο.

— Κυβέρνα καλὰ, Μπαρμπατρίμη εἶπε· ἴσ' ἀπάνου στ' ἄτιμο· τήρα καλὰ νὰ μὴν τὸ χάσῃς ἀπὸ τὰ μάτια σου.

— Λέω, καπετάνιε, νὰ μαϊνάρουμε λίγα πανιά· θὰ μᾶς βγάλη ἀέρα ὁ Νότος· ἔξανάειπε μὲ σιγανὴ φωνὴ ὁ Μπαρμπατρίμης ὁ ναύκληρος.

— Μωρὲ δὸς του νὰ πέρνη, γεροξεκουτιάρη! ἐφώναξε θυμωμένος ὁ καπετὰν Κρεμύδας. Κυβέρνα καλὰ κι' ἀπάνω του σοῦ λέω!...

Ὁ Μπαρμπατρίμης μουρμουρίζοντας σὰν σκύλος ποῦ θέλει καὶ δὲν θέλει ν' ἀλυχτήσει, ἔκατσε στὸ τιμόνι κ' ἐπῆρε στὰ χέρια του τὸ δοιάκι, σκαλιστὸ ὄλο ἀπὸ λέπια καὶ στήν ἀκρὴ μ' ἕνα κεφάλι ἀνύπαρκτου φιδιοῦ. Ὡς τόσον ὁ ἀέρας ὄλο κ' ἐδυνάμωνε. Οἱ σπηλιάδες ἤρχοντο συχνώτερες καὶ τὰ πανιά ἕνα μὲ τ' ἄλλο ἄρχισαν νὰ γεμίζουν, νὰ γουβῶνουν σὰν γιγάντιες ἀχιβάδες, τὰ ξάρτια καὶ οἱ μακαράδες νὰ τριζοβολοῦν, τὰ σχοινιά νὰ καμαρῶνουν, ὁ Μπαρμπατρίμης νὰ δίνῃ τὰ προστάγματα τετραπανωτά, οἱ ναῦτες νὰ τρέχουν ἀπὸ σκότα σὲ σκότα, ἢ γολέτα νὰ πηδᾷ στὰ κύματα σὰν γοργάλογο στὸν ἀ-

¹ Ἴδε σελ. 58.